

	<p align="center">ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА</p> <p align="center">Факультет міжнародних відносин, політології та соціології Кафедра політології</p>
	<p align="center">Силабус курсу МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ</p>
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Спеціальність	052 – Політологія
Обсяг	3,5 кредити / 105 год.
Семестр, рік навчання	7-й, 4-й
Мова викладання	українська
Дні, час, місце	Згідно розкладу
Викладач (-і)	Кадук Наталя Іванівна – доцент кафедри політології, кандидат політичних наук, доцент
E-mail	kaduk.natalia@onu.edu.ua
Робоче місце	Французький б-р, 24/26, кафедра політології, ауд. 35, 37
Робоче місце	Кафедра політології, ауд. 35/37
Консультації	Згідно графіку консультацій
КОМУНІКАЦІЯ	E-mail, консультації (очні та он-лайн), гугл клас за посиланням: https://classroom.google.com/c/NTYyOTc1MDk3NjI1?cjc=brktsot
АНОТАЦІЯ КУРСУ	
Предмет вивчення дисципліни	
Предметом вивчення навчальної дисципліни «Міжнародні організації» є особливості формування та механізми функціонування міжнародних організацій.	
Пререквізити і постреквізити курсу	
<i>Пререквізити.</i> Навчальна дисципліна «Міжнародні організації» базується на знаннях з таких дисциплін як «Історія України. Політична історія України», «Політична географія», «Міжнародні відносини: теорія та сучасність», «Країнознавство» та ін.	
<i>Постреквізити.</i> Навчальна дисципліна «Міжнародні організації» є основою для вивчення таких дисциплін як «Політика європейської інтеграції», «Зовнішня політика України» та ін.	
Мета курсу	
Метою викладання навчальної дисципліни «Міжнародні організації» є формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань та практичних навичок з аналізу тенденцій, принципів та механізмів функціонування міжнародних організацій в умовах формування нового світового порядку.	
Завдання дисципліни	
<ul style="list-style-type: none"> – Ознайомити студентів з організаційними інститутами багатостороннього регулювання міжнародних відносин, їх структурною, проблемами та перспективами розвитку; – показати студентам напрями й форми впливу міжнародних організацій на відносини між країнами світу; – виявити раціональні форми та окреслити послідовність етапів участі України в діяльності міжнародних організацій. 	
Очікувані результати	
<i>ЗНАТИ:</i> передумови та історію виникнення міжнародних організацій, причини зростання їх кількості та впливовості в ХХ -поч. ХХІ ст.; особливості та природу міжнародних організацій як суб'єктів міжнародних відносин, сформулювати цілісне бачення процесу становлення та функціонування сучасної системи міжнародних організацій; правові аспекти функціонування міжнародних організацій, моделі організаційної структури та принципи прийняття рішень; критерії типології сучасних міжнародних організацій, розуміти принципові відмінності міжурядових та неурядових міжнародних організацій; основні методологічні підходи до аналізу	

діяльності сучасних міжнародних організацій; функції сучасних міжнародних організацій, розуміти чинники їх еволюції та трансформації; основні принципи взаємовідносин міжнародних організацій та держав на сучасному етапі; місце і роль універсальних міжнародних організацій в міжнародній політиці та формуванні сучасних норм права та поведінки суб'єктів міжнародної політики; особливості впливу міжнародних організацій на процеси глобального регулювання; безпекові аспекти діяльності сучасних міжнародних організацій; особливості функціонування регіональних міжнародних організацій.

ВМІТИ: дати визначення основних термінів курсу та охарактеризувати природу міжнародних організацій як суб'єктів міжнародних відносин; принципи їх функціонування, структури, прийняття рішень; з'ясувати місце, функції та значення конкретної міжнародної організації у сучасних міжнародних відносинах, механізми її впливу на регіональні чи глобальні процеси; на основі знання методологічних засад аналізувати та теоретично осмислювати діяльність і вплив конкретних міжнародних організацій на сучасному етапі; вміти самостійно оцінювати ефективність діяльності міжнародних організацій; осмислювати та аналізувати місце України у сучасних міжнародних організаціях, їх вплив на суспільно-політичні процеси в Україні та її зовнішню політику.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у *формі* лекцій (20 год.) та практичних (20 год.), організації самостійної роботи студентів (65 год.).

Методи навчання:

- *словесні:* лекції (проблемні лекції, лекції-дискусії), розповідь, пояснення, бесіда, аналіз ситуацій, опитування;
- *наочні:* використання мультимедійних презентацій, мап, схем; презентація студентами результатів власних досліджень;
- *практичні:* практичні заняття, ділові та рольові ігри; різноманітні індивідуальні та групові завдання, робота в малих групах, індивідуальна дослідницька робота під час виконання творчого завдання, виконання тестових завдань, складання термінологічних словників і таблиць, підготовка рефератів та доповідей, самостійна робота з першоджерелами, міжнародними документами та науковою літературою.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Історичні та теоретико-методологічні засади вивчення міжнародних організацій.

Тема 1. Передумови виникнення та історія розвитку міжнародних організацій.	Античні сіммахії, європейські торговельні союзи доби пізнього Середньовіччя та епохи Великих географічних відкриттів (Ганза) як прообрази сучасних міжнародних організацій. Проекти міжнародних організацій в працях європейських мислителів (П. Дюбуа, Й. Подебрад, Ж.-Ж. Руссо, Дж. Бентам, І. Кант, А. Сен-Симон та ін.). Виникнення Священного Союзу (La Sainte Alliance) як інструменту збереження міжнародного порядку, встановленого після Віденського конгресу (1815 р.). Принцип легітимізму як обґрунтування мети та діяльності Священного Союзу. Засоби реалізації спільної політики Священного союзу.
Тема 2. Формування системи міжнародних організацій.	Основні етапи формування та розвитку системи міжнародних організацій. Загальна характеристика цих етапів. Міжнародні причини зростання ролі міжнародних організацій. Глобалізація та міжнародні організації. Вплив розвитку інформаційних та комунікаційних процесів на транснаціональні процеси. Проблема ефективності міжнародних організацій. Внутрішні чинники, від яких залежить ефективність міжнародних організацій. Суперечності міжнародного розвитку і їх вплив на діяльність міжнародних організацій.
Тема 3. Сутність та природа міжнародних	Поняття «міжнародна організація»: організація як інститут, організація як спільність членів; організація як інструмент; організація як структура норм, зв'язків та комунікації. Ознаки міжнародних організацій: суб'єкти без

організацій як суб'єктів міжнародних відносин.	суверенітету та території, договірне походження та результат узгодженості волі та мети її членів, наявність міжнародного установчого документу, постійного апарату, юридична рівність членів, відповідність статуту та діяльності нормам міжнародного права, автономність компетенцій та рішень. Правові аспекти функціонування міжнародних організацій. Типологія міжнародних організацій.
Тема 4. Теоретико-методологічні засади вивчення міжнародних організацій. Теорії міжнародних організацій.	Ідеалізм, політичний реалізм та неомарксизм у міжнародних відносинах як методологічна основа формування сучасних теорій міжнародних організацій. Концептуалізація ролі міжнародних організацій в державоцентристській парадигмі: міжнародні організації - інструмент реалізації стратегічних інтересів та зовнішньої політики держав за межами національних територій, спосіб збереження та посилення домінування могутніх держав (реалізм, неореалізм). Міжнародні організації та формування міждержавних коаліцій. Міжнародні організації та розвиток багатосторонньої дипломатії. Відображення у міжнародних організаціях принципів відносин між державами в міжнародній системі (неомарксизм, Й.Галтунг).
Тема 5. Міжнародні організації та держави у світовій політиці.	Принципи взаємовідносин держав та міжнародних організацій: залежність, автономія, делегування та розмежування компетенції. Розподіл сфер діяльності та вигоди від спеціалізації – основа делегування (передачі) державами компетенції (суверенітету) міжнародним організаціям. Інші мотивації делегування повноважень. Співвідношення могутності держав та їх готовності до делегування повноважень міжнародним організаціям. Основні вигоди держав від делегування компетенції міжнародним організаціям. Співвідношення компетенції держав та міжнародних організацій: спільна та розділена компетенція; компетенції, що взаємно накладаються. Співвідношення суверенітету держав та наднаціональності міжнародних організацій.
Змістовний модуль 2. Створення та функціонування системи Об'єднаних Націй	
Тема 6. Універсальні організації в системі міжнародних організацій та світовій політиці.	Передумови створення Ліги Націй. Проекти Ліги Націй. 14 пунктів Вудро Вільсона. Ліга Націй – елемент Версальської мирної угоди та Версальської міжнародної системи. Організація Об'єднаних Націй. Ідеї створення універсальної міжнародної організації для забезпечення миру та безпеки: Атлантична Хартія та Декларація Об'єднаних Націй. Міжнародне значення утворення ООН. Загальна характеристика статуту ООН.
Тема 7. ООН і основи її функціонування.	Цілі, принципи та функції ООН. Членство в ООН. Структура ООН. Формування та функціонування головних органів ООН: Генеральна Асамблея, Рада Безпеки, Економічна та Соціальна Рада, Міжнародний суд, Секретаріат, Рада з опіки. Процедура і правила голосування в Раді Безпеки і Генеральній Асамблеї. Особливості багатосторонніх переговорів на сесії Генеральної Асамблеї. Бюджет ООН. Формування та використання бюджету ООН. Проблеми реформування ООН.
Тема 8. Спеціалізовані установи ООН: загальна характеристика.	Поняття спеціалізованої установи ООН. Утворення системи спеціалізованих установ ООН. Класифікація спеціалізованих установ ООН. Статус та правові засади діяльності спеціалізованих установ ООН. Основи відносин спеціалізованих установ з ООН. Проблеми функціонування системи спеціалізованих установ ООН. Фінансові спеціалізовані установи ООН. Міжнародний валютний фонд. Група Світового банку: Міжнародний Банк реконструкції та розвитку (МБРР); Міжнародна асоціація розвитку (МАР); Міжнародна фінансова корпорація (МФК); Багатостороннє агентство з гарантій інвестицій (БАГІ). Гуманітарні спеціалізовані установи ООН. ЮНЕСКО. Соціальні спеціалізовані установи ООН. Міжнародна організація праці.

<p>Тема 9. Роль ООН в сучасному світі</p>	<p>Зростання ролі ООН в постбіполярний період. Місце ООН в сучасних процесах глобального регулювання. Проблеми захисту прав людини в діяльності ООН. Механізми ООН у галузі прав людини. Основні напрями діяльності ООН у сфері прав людини. Сутність, цілі та механізм гуманітарної діяльності ООН. Роль ООН у формуванні глобального інформаційного суспільства. ООН та боротьба з міжнародним тероризмом. Формування в рамках ООН міжнародно-правової бази боротьби з міжнародним тероризмом. Механізми протидії міжнародному тероризму. Інформаційна складова діяльності ООН в сфері боротьби з міжнародним тероризмом. Проблеми та шляхи підвищення ефективності діяльності ООН в сфері боротьби з міжнародним тероризмом.</p>
<p>Тема 10. Миротворча діяльність ООН.</p>	<p>Роль ООН в розв'язанні проблем війни і миру. Статутні основи системи колективної безпеки ООН і проблеми їх застосування. Механізм колективної безпеки ООН. Еволюція форм і методів діяльності ООН щодо врегулювання міжнародних конфліктів. Превентивна дипломатія. Миротворчість. Підтримання миру. Постконфліктне миробудівництво. Операції з підтримання миру і проблеми підвищення їх ефективності. Інформаційна складова миротворчих операцій ООН. Проблема „гуманітарних інтервенцій”.</p>
<p>Змістовний модуль 3. Роль міжнародних організацій в процесах глобального та регіонального регулювання.</p>	
<p>Тема 11. Регіональні та субрегіональні міжнародні організації</p>	<p>Особливість регіональних міжнародних організацій. Принципи формування регіональних міжнародних організацій: територіальний, релігійний, спільність економічних цілей. Регіональні інтеграційні процеси та виникнення інститутів регіонального співробітництва. Європейський Союз, НАФТА (нині USMCA), МЕРКОСУР. Посилення регіональних інтеграційних процесів в глобалізованому світі. Розвиток регіонального міжнародного співробітництва та активізація діяльності регіональних міжнародних організацій. Місце регіональних міжнародних організацій в процесі регіоналізації. Види регіональних міжнародних організацій.</p>
<p>Тема 12. Міжнародні організації в процесах глобального регулювання та управління.</p>	<p>Роль міжнародних організацій у процесах глобального управління. Глобальне регулювання та управління: наукові дебати. Регулювання та управління як легальний спосіб формування спільних моделей поведінки на міжнародній арені. Перерозподіл управлінських функцій від держав до інших суб'єктів міжнародної політики в процесі глобального регулювання. Велика Сімка – неформальний механізм координації політичних та фінансово-економічних взаємодій між великими державами та їхнього впливу на міжнародне середовище як арени взаємодії глобальних та національних чинників.</p>
<p>Тема 13. Міжнародні організації та проблеми регіональної безпеки.</p>	<p>Роль міжнародних організацій у формуванні системи міжнародної безпеки. Особливості регіональних організацій безпеки. НАТО, ОБСЄ. Організація Північноатлантичного Договору (НАТО) – організація колективної безпеки в Європі. Історія створення НАТО. Цивільна і військова структури НАТО. Основні засади спільної політики Альянсу та прийняття рішень. Головні завдання НАТО в галузі безпеки. Еволюція стратегічної концепції НАТО. Трансформація НАТО в 1991-1999 рр. Політика відкритих дверей Альянсу. Процес розширення НАТО. Партнерство заради миру. Партнерство розширених можливостей. Партнерство НАТО з Україною.</p>
<p>Тема 14. Міжнародні неурядові організації та формування глобального</p>	<p>Загальна характеристика міжнародних неурядових організацій. Взаємодія міжурядових та неурядових організацій. Різновиди участі неурядових організацій в діяльності міжурядових. Формування глобальних політичних мереж та участь у них неурядових міжнародних організацій. Міжнародні неурядові організації та паралельні саміти. Вплив неурядових міжнародних організацій на громадську думку, імідж держав і політиків – основні</p>

громадянського суспільства.	механізми реалізації програмних цілей більшості неурядових міжнародних організацій.
Тема 15. Україна в міжнародних організаціях.	Участь України в діяльності міжнародних організацій як напрямок зовнішньої політики нашої держави. Еволюція розвитку відносин України з основними міжнародними організаціями. Співпраця України з міжнародними організаціями глобального типу: України та ООН. Україна і міжнародні організації з регулювання світової торгівлі. Пріоритетні напрями взаємодії України з міжнародними валютно-кредитними організаціями. Співробітництво України з міжнародними фінансовими організаціями. Пріоритетні напрями взаємодії України з міжнародними регіональними організаціями (Рада Європи, ОЧЕС, ГУАМ) . Забезпечення національної безпеки України крізь призму співробітництва з міжнародними організаціями (ОБСЄ, НАТО). Відносини України з Європейським Союзом. Політика європейської інтеграції України. Відносини України з НАТО. Євроатлантична інтеграція України.

Перелік рекомендованої літератури

1. Голуб Н.В. Україна та міжнародні організації. – К.: Издательство: ТОВ «Кондор», 2010. – 182 с.
2. Європейський Союз : вчора, сьогодні, завтра : навч. посібник / укл. Ю. Макар, В. Бурдяк, В. Макар, В. Семенко. – Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. – 400 с.
3. Європейський Союз у міжнародних відносинах : навч. посібник / В.В. Копійка, С.О. Маковський, М.А. Миронова : за заг.ред. В.В. Копійки. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2021. – 560 с. URL: https://e-learning.iir.edu.ua/pluginfile.php/26416/mod_book/chapter/958/EU%20in%20IR.pdf?time=1644398263399
4. Кучик О.С. Україна в міжнародних організаціях [Текст] : підручник / О. С. Кучик ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. - Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2014. - 411 с.
5. Міжнародні організації : навчальний посібник / укладачі: Т.В. Андросова, О.В. Кот, В.О. Козуб; вид. 2-ге, перероб. та доп. – Х. : ХДУХТ, 2018. – 235 с.
6. Міжнародні організації. Кредитно-модульний курс : Навч. посіб. / За ред. Козака Ю.Г. та ін. – К. : ЦУЛ, 2019. – 344 с.
7. Мокій А. І. Міжнародні організації: навчальний посібник / А. І. Мокій, Т.П. Яхно, І. Г. Бабець. - К. : Центр учбової літератури, 2011. – 280 с.
8. Право Європейського Союзу: підручник / за ред. Р. А. Петрова. – Вид. 9-те, змінене і допов. - Харків: Право, 2019. – 442 с. URL: <https://intrel.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/09/Pravo-ievropeyskoho-soiuzu.pdf>
9. Право міжнародних організацій і Україна: у схемах та таблицях [Текст] : навч. посіб. / [Бошицький Ю. Л. та ін.] ; за заг. ред. Бошицького Ю. Л., Дей М. О. ; Київ. ун-т права НАН України. - Київ : Ліра-К, 2014. - 267 с.
10. Ровенчак І. І. Міжнародні політичні, військові та економічні організації : навч.-метод. посібник / І. І. Ровенчак, Л. І. Котик. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2012. – 142 с.
11. Скрипник О. М. Історія міжнародних організацій. Навчальний посібник. – Умань: ПП Жовтий О.О., 2011. – 226 с.
12. Стройко, Т. В. Міжнародні організації : навч. посіб. / Т. В. Стройко. - Київ: Кондор, 2018. - 250 с.
13. Сучасний стан і перспективи розвитку й трансформації Північноатлантичного альянсу : аналіт. доп. / В. Кравченко, В. Орлик, М. Замікула, В. Ярмоленко, О. Давимука ; за заг. ред. М. Паламарчука та О. Александрова. – Наук. електрон. вид. – Київ : НІСД, 2021. – 36 с. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2021-12/blok_nato.pdf
14. Хар О. Ю. Особливості інституалізації міжнародних неурядових організацій та їх взаємодії з міжнародними урядовими організаціями *Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право.* 2019. Вип.2 (42). С. 62-66. URL: <http://visnyk-ppsp.kpi.ua/article/view/194906/195098>

ОЦІНЮВАННЯ		
Методи поточного, періодичного та підсумкового контролю		
Форма підсумкового контролю – ЗАЛІК		
Методи	Критерії оцінювання	Бали
Робота під час практичних занять, над аналітичними завданнями, індивідуальними або груповими завданнями тощо	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вмів грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонстрував знання фахової літератури; здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку.	8
Робота індивідуальними навчально-дослідними завданнями	виставляється здобувачу вищої освіти коли зміст відповідає темі і розкриває її повною мірою, структура роботи та її оформлення відповідають встановленим вимогам; під час презентації, чітко та стисло викладено основні результати дослідження, використано ілюстративний матеріал, надано повні та обґрунтовані відповіді на питання.	20
Тестування до окремих тем	виставляється здобувачу вищої освіти за одне тестове питання у випадку правильної відповіді. За кожною темою, де передбачено тестування, пропонується 10 тестових питань закритого типу	0,5
Самостійна робота студентів.		
Опрацювання додаткової літератури. Складання конспекту. Підготовка за переліком питань до практичного заняття. Підготовка за переліком питань для самостійної роботи. Підготовка індивідуальних завдань (реферат, есе, презентація).		
Розподіл балів, які отримують студенти		
Поточний та періодичний контроль		Сума балів
Практичні заняття: 10*8 б.	Індивідуальне самостійне завдання	
80	20	
ПОЛІТИКА КУРСУ		
Політика щодо дедлайнів та перескладання		
Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10%). Обов'язкова присутність здобувачів на підсумковому контролі. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.		
Політика щодо академічної доброчесності		
Регламентується Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents).		
Політика щодо відвідування		
Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Порядок та умови такого навчання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ (http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents). У випадку відсутності здобувача на лекції або практичному занятті він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через опитування в поза аудиторний час (час консультацій викладача). Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах. У підсумку, оцінені за 100-бальною системою, знання здобувача відображаються у заліково-екзаменаційній відомості та заліковій книжці.		